

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2566 Vol. 15 No. 3 September - December 2023

Received: December 21, 2022

Revised: December 22, 2023

Accepted: December 24, 2023

คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์
ของผู้ใช้บัณฑิตกับความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

Graduate Qualifications for Graduate Studies
that Graduate Users Desire with Transformational Leadership

อนิวช แก้วจ๋านงค์*

ศิริจันทร์ ภัคดี

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: anthonythai8@hotmail.com

Aniwat Kaewjomnong*

Sirichan Phakdee

Economics and Business Administration, Thaksin University

บทคัดย่อ

การทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตกับความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย และพยากรณ์ตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร โดยใช้ขนาดตัวอย่างจำนวน 384 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การทำสำรวจด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลวิจัยพบว่าระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด โดยลำดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ตามลำดับ ส่วนการพยากรณ์ตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ประกอบด้วยตัวแปรด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านความรู้ และด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิต; ระดับบัณฑิตศึกษา; บัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต; ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

This research is quantitative. The purpose of this research was to study the level of graduate characteristics desired by graduate users in the lower southern region of Thailand and predicting graduate characteristic variables that influence organizational change leadership using a sample size of 384 using simple random sampling. The research instrument is a questionnaire collecting data using questionnaire surveys. The data were analyzed by computer programs. The statistics used in analyzing data consisted of mean, standard deviation, enter multiple regression analysis, and stepwise multiple regression analysis. The research found that the level of graduate graduate characteristics desired by graduate users was at the highest level. The first is responsibility, followed by interpersonal relations and numerical analysis, respectively. As for the prediction of graduate characteristic variables that influence change leadership in organizations. It consists of variables in numerical analysis, knowledge, communication, and technology.

Keywords: Graduate Qualifications; Graduate Studies; Graduates Desired by Graduate Users; Transformational Leadership

บทนำ

ในแต่ละปีการศึกษามีนิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวนมาก บุคคลที่สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งอาจมีงานทำอยู่ก่อนแล้วจึงไม่จำเป็นต้องหางานแต่อีกส่วนหนึ่งยังไม่มีงานทำและมีความคาดหวังที่จะได้งานในองค์กรภาครัฐและเอกชนที่มีความมั่นคงและทำงานในตำแหน่งหัวหน้างาน โดยเป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไปว่าตลาดแรงงานในจังหวัดสงขลานั้นมีจำนวนมากและมีโอกาสสูงที่จะได้งานทำ เนื่องจากเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่เป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ การศึกษาและการท่องเที่ยว ในแต่ละปีมีบุคคลที่เดินทางเข้ามายังจังหวัดสงขลาจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพื่อการลงทุน ทำการค้า ท่องเที่ยวและศึกษาต่อ เป็นต้น องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจึงมีความต้องการ

พนักงานที่มีคุณลักษณะที่ตรงกับงานในองค์กร ผู้ที่ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงย่อมมีโอกาสได้งานทำที่ดีและเป็นงานที่มีความมั่นคง ส่งผลให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นที่นิยมของคนทำงานโดยทั่วไป

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาได้มุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตเพื่อให้มีคุณลักษณะเบื้องต้นโดยใช้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ที่กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ครอบคลุมผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยตัวบ่งชี้และข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเพียงแค่นี้ต้องการนำไปใช้ในการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต (Office of the Higher Education Commission, 2014, p. 6) ส่วน Dhabdhimsri, Kemkhan, Vanich & Huengwattanukul (2019, p. 254) ที่ให้แนวคิดที่ว่า TQF เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ตามที่กำหนดและเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้คุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชา

โดยทั่วไปบุคคลที่ได้รับการยอมรับเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะจากหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (M.B.A.) ต้องมีคุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ทำให้ขณะที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรจะได้พัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF แต่ก็อาจไม่เพียงพอต่อการทำงานในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคดิจิทัล และได้ผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส (Covid-19) ทำให้ทุกองค์การส่วนใหญ่ล้วนมีความต้องการบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นผู้นำ ซึ่งเรื่องนี้ Bass & Avolio (1994, p.7) ได้เสนอระดับพฤติกรรมบุคคลในการทำงานจะสามารถมองเห็นได้ถึงความมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตาม บางครั้งอาจเห็นเป็นการเปลี่ยนสภาพความพยายามของผู้ร่วมงานหรือผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามเดิม มีการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานหรือผู้ตามให้ไปสู่ระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในการกิจ รวมถึงการแสดงความสามารถในการจูงใจเพื่อให้ผู้ตามมองไปข้างหน้าเกินความสนใจเพื่อให้ไปสู่ประโยชน์ขององค์การ การแสดงออกด้วยความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) จะผ่านองค์ประกอบด้านพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ (4Is) ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

จากการที่ผู้วิจัยทำงานในมหาวิทยาลัยและได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้บริหารระดับคณะและอาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจแบบไม่เป็นทางการ ได้ข้อมูลส่วนหนึ่งที่พบว่าการผลิตบัณฑิตมีกระบวนการที่อาจมีความยุ่งยากบ้างเพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมเข้าทำงานในองค์กรสมัยใหม่ การบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต้องใช้ข้อมูลที่ทันสมัยจากคู่แข่งที่ได้มาจากการสอบถามข้อมูลโดยตรงและการทำสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลจากนายจ้างหรือผู้ใช้บัณฑิต นำข้อมูลเหล่านั้นไปปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนาบัณฑิตเพื่อให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งผู้ใช้บัณฑิตในแต่ละองค์การอาจมีความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตที่มีมากกว่าตามกรอบมาตรฐาน TQF การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งเน้นคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF แต่เพียงอย่างเดียวในปัจจุบันจึงอาจไม่สามารถสนองต่อผู้ใช้บัณฑิตได้ โดยข้อจำกัดและปัญหาส่วนหนึ่งอาจอยู่ที่คุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์เป็นลักษณะอย่างไรในปัจจุบัน ซึ่งเรื่องนี้ยังคงมีความคลุมเครือและไม่ชัดเจน

จากข้อมูลที่มีผู้วิจัยสืบค้นส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเก่าแต่ปัจจุบันหลายองค์การมีการเปลี่ยนแปลงและฟื้นฟูกิจการเพื่อให้รองรับยุคดิจิทัลได้ เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องการเข้าไปทำงานจึงต้องแสดงออกด้วยคุณลักษณะใหม่ที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่สามารถสร้างผลการปฏิบัติงานสูง (High Performance) ให้กับองค์การได้ในทุกตำแหน่งงาน ในขณะที่คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตยังมีความคลุมเครืออยู่แต่ข้อมูลที่สืบค้นได้และจากการที่ผู้วิจัยได้พูดคุยแบบไม่เป็นทางการกับผู้ใช้บัณฑิตในวิสาหกิจขนาด

กลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายหลังจากชะลอการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (Covid-19) ได้ ข้อมูลส่วนหนึ่งว่าองค์การภาคธุรกิจมีความต้องการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เรื่องนี้ที่วิจัยยังเห็นว่ามีคลุมเครือและไม่ชัดเจน ซึ่ง Kaewjornong (2023, p. 3) นำเสนอว่าทุกองค์การได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการฟื้นฟูกิจการใหม่เพื่อให้การดำเนินงานสามารถรองรับยุคดิจิทัลได้ องค์การจึงมีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดในศตวรรษที่ 21 โดยต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรที่มีสมรรถนะหลายด้านที่นอกเหนือจากความรู้คือความสามารถในการสืบค้นหาข้อมูลด้วยเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลรวมถึงแสดงออกด้วยความเป็นผู้นำ (Leadership) จึงสามารถพัฒนาองค์กรให้แข่งขันกับคู่แข่งได้

โดยแม้เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปว่าภาวะผู้นำเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในองค์กรและการทำหน้าที่ผู้บริหารด้วยเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร (Suwankeeree, Rodkwan & Pumpaka, 2021, p. 58) โดยแบบของความเป็นผู้นำที่องค์กรส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญและพัฒนาบุคคลในองค์กรเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้คือความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เรื่องนี้ Chongvisal (2002) ให้แนวคิดว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องแสดงออกเพื่อให้มองเห็นหรือสัมผัสได้ถึงความสามารถในการจัดการเพื่อให้กระบวนการจัดการสามารถสร้างอิทธิพลต่อผู้ตามได้ด้วยการแสดงออกซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำและผู้ตามมีต่อกันที่ต้องทำให้เกิดการยอมรับกันโดยมุ่งกระตุ้นเตือนเกิดแรงจูงใจและเกิดจิตสำนึกที่ดีที่จะทุ่มเทในการทำงานร่วมกันจนสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยดีทั้ง 2 ฝ่าย

ทั้งนี้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตและความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นข้อมูลจากฝ่ายผู้ใช้บัณฑิตแต่มีค่อนข้างน้อยมากและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันจึงอาจไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ด้วยเกิดการเปลี่ยนแปลงในโลกศตวรรษที่ 21 หรือโลกยุคดิจิทัลที่สถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงเป็นเหตุผลสำคัญเร่งด่วนที่ต้องทำสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ นอกจากนี้ ความเป็นผู้นำที่บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาต้องสามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกถึงความพร้อมในการทำงานที่ท้าทาย บัณฑิตจึงต้องแสดงออกได้เป็นอย่างดีรวมถึงความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นพลังส่วนบุคคลที่เห็นได้ชัดจากการแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่สามารถส่งต่อให้บุคคลหรือกลุ่มดำเนินการในสิ่งที่เชื่อได้ว่าจะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงระบบในองค์กรหรือที่เรียกว่าแสดงออกด้วยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ประกอบด้วยเครื่องมืออิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลเพื่อให้สามารถนำพาบุคคลและองค์กรไปสู่การมีผลการปฏิบัติงานสูงและบรรลุความสำเร็จ Kaewjornong (2016, p. 155) นอกจากนี้ บัณฑิตที่มีตำแหน่งในระดับบริหารยังต้องแสดงออกด้วยพฤติกรรมความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มากกว่าเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน การสร้างผลงาน และนำพาองค์กรไปสู่การก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิทยาการของเทคโนโลยี และการพัฒนาองค์กรในรูปแบบใหม่ ๆ ในอนาคต (Pinpaet & Piatanom, 2022, p. 57)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่งที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ล้วนมีความประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตรวมถึงแสดงออกด้วยความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หากการมีข้อมูลในเรื่องนี้ไม่ได้เป็นปัจจุบันอาจไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตและความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในปัจจุบันได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์ผลิตบัณฑิตให้เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตย่อมต้องมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด ในเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตกับความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร” โดยผลวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายเพื่อการตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถพัฒนาบัณฑิตให้เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย
2. เพื่อพยากรณ์ตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กรในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กระบวนการทำวิจัยอยู่ภายใต้แนวคิดแบบปฏิฐานนิยม (Post-positivism Paradigm) ของการทำวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่มุ่งแสวงหาความจริง (Creswell & Baez, 2021, pp.44) โดยใช้ข้อมูลตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบที่ได้จากการใช้เครื่องมือวิจัยที่มีความเป็นปรนัย การเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำผลสรุปตามขั้นตอนของการทำวิจัย การสุ่มตัวอย่างอิงกับทฤษฎีความน่าจะเป็น ผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือวิจัยจากการรวบรวมความรู้ที่ผ่านการทบทวนวรรณกรรมและสร้างขึ้นเองผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยในการทำวิจัยเรื่องนี้มีดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร (Population) คือ บุคลากรระดับหัวหน้างานและพนักงานระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีผู้ร่วมงานที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตหรือผู้ร่วมงานที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

2. กลุ่มตัวอย่าง (Samples) คือ บุคลากรระดับหัวหน้างานและพนักงานระดับปฏิบัติการที่ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มีผู้ร่วมงานกำลังศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตหรือผู้ร่วมงานสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวนตัวอย่างใช้วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบกรณีที่มีมวลประชากรมีจำนวนไม่แน่นอนของ Cochran (1977) โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้เท่ากับ 10 ส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากสูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสัดส่วนและสูตรคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ข้อมูลเป็นแบบต่อเนื่อง (Continuous data) ได้จำนวนขนาดตัวอย่างคือ 384 ตัวอย่าง (Jitanan, 2003, pp. 98) ผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมของขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ Srisatidnarakun (2020, pp. 71) ที่แนะนำว่าขนาดตัวอย่างควรมีจำนวนมากเพียงพอจะทำให้เกิดความเหมาะสมกับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลที่ทำให้มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติสามารถตรวจพบความแตกต่างได้หากเกิดกรณีที่มีความแตกต่างจริง และขนาดตัวอย่างจำนวนมากสามารถตรวจพบความสัมพันธ์ของตัวแปรได้หากเกิดกรณีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันจริง

ในการสุ่มตัวอย่าง (Random Methods) ใช้แนวคิดการเลือกตัวอย่างที่มีความเป็นอิสระโดยไม่มีการเจาะจงด้วยวิธีการใด ๆ ว่าจะได้ตัวอย่างมีลักษณะอย่างไร ซึ่งวิธีนี้มีความน่าเชื่อถือมากกว่าวิธีการไม่สุ่ม ดังนั้น การทำวิจัยเรื่องนี้จึงเลือกใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มแบบอิสระทุกหน่วยตัวอย่างจึงมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน (Smati, 2021: p. 308) และใช้แนวคิดของ Srisatidnarakun (2007, pp. 201) ที่ว่าการสุ่มแบบง่ายเป็นการใช้หลักความน่าจะเป็นที่สามารถนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติและทดสอบนัยสำคัญโดยใช้สถิติอ้างอิงได้ และผลวิจัยสามารถอ้างอิงไปยังประชากรของงานวิจัยได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวคิดและวิธีการดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้ในการทำวิจัยเรื่องนี้ได้

ขอบเขตการวิจัย มีดังนี้

ด้านเนื้อหาคุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ที่ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปรต้น (Dependent Variables) โดยปรับปรุงมาจากการกำหนดคุณภาพบัณฑิตในระดับบัณฑิตศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2557) และจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพนักศึกษา

ในสถาบันอุดมศึกษา (พ.ศ.2560-2564) ที่กำหนดให้บัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านความรับผิดชอบ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ส่วนความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแปรตาม (Independent Variables) โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass & Avolio (1994, p. 7) และ Chongvisal (2013, pp. 252-255) ประกอบด้วย ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Atimulation) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration)

การทำวิจัยได้ทำการสำรวจในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาและองค์การภาคธุรกิจที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ด้วยเหตุผลที่เป็นพื้นที่ของ 4 จังหวัดภาคใต้ตอนล่างแบบพหุวัฒนธรรมที่มีการติดต่อทำธุรกิจที่มีความใกล้เคียงกัน และเป็นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนล่างที่เป็นที่ตั้งของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนมาก

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยเรื่องนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยออกแบบครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดในกรอบแนวคิดการวิจัยจำแนกออกเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยไม่นำเสนอผลในบทความวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 2 แบบสำรวจระดับคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ประกอบด้วย ตัวแปรร้อย 6 ด้าน กำหนดเป็นข้อคำถามด้านละ 5 ข้อคำถาม รวมเป็น 30 ข้อคำถาม

ตอนที่ 3 แบบสำรวจความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ประกอบด้วย ตัวแปรร้อย 4 ด้าน กำหนดเป็นข้อคำถามด้านละ 5 ข้อคำถาม รวมเป็น 20 ข้อคำถาม

ข้อคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ยึดตามคำจำกัดความที่กำหนดในศัพท์เฉพาะโดยภาพรวมของแบบสอบถามมีข้อคำถามจำนวน 50 ข้อคำถาม

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Christensen, Johnson & Turner (2015, p. 180) และ Kaewjomnong (2022, p. 216) ที่การออกแบบวิจัยเชิงปริมาณต้องให้ความสำคัญกับการลดความคลาดเคลื่อนจากการวัดความเที่ยง และความเชื่อมั่น จึงถือได้ว่าได้ตรวจสอบความบกพร่องเพื่อลดความคลาดเคลื่อนของเครื่องมือวิจัยด้วยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยในขั้นตอนแรกด้วยการหาค่าความเที่ยงตรงหรือความตรง (Validity) และตามมาด้วยการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) โดยเครื่องมือวิจัยที่ปรับแก้ไขแล้วจึงนำไปใช้สำรวจเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) รายละเอียดในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

การตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงหรือความตรง (Validity) โดยออกแบบให้เป็นชนิดมีโครงสร้าง (Construct Validity) ตามแนวคิดของ Christensen, Johnson & Turner (2015, p. 181) โดยจัดส่งเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนที่คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติและเห็นชอบแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัยด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ โดยผลจากการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามทุกข้อในแบบวัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหามีค่า IOC สูงกว่า 0.5 แสดงว่าทุกข้อคำถามที่ออกแบบมาสามารถใช้ได้ (Srisuk, 2009) เป็นไปในทิศทางเดียวกับ Ritcharoon (2008) และ Srisuk (2009) ที่เสนอแนะเกณฑ์การเลือกข้อคำถามที่พิจารณาจากค่า IOC โดยหากมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับจุดประสงค์จึงเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้

การตรวจสอบหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขไปทดสอบ (Try-out) กับบุคลากรในองค์การภาครัฐและเอกชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด นำแบบสอบถามที่ได้รับมาไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficients of Alpha) (Srisatidnarakun, 2007) ได้ค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .951 ซึ่งถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นสูงโดยสามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยได้ (Wadeechareun, Leardnaisatt & Teekasap, 2017) และเป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัยตามแนวคิดของ Burns and Grove (1997) ที่แนะนำว่าค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้โดยทั่วไปควรมีค่า .80 ขึ้นไป

กระบวนการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจัดทำในรูปแบบของ Google Form ดำเนินการสำรวจโดยทีมวิจัยติดต่อกับผู้ใช้บัณฑิตทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชน จัดส่งไปให้ทางออนไลน์ โดยส่วนที่วิจัยได้มีโอกาสนอธิบายวิธีการทำแบบสำรวจด้วยตนเอง สำหรับในส่วนที่ทีมวิจัยฝากส่งต่อแบบฟอร์ม Google Form ไปยังส่วนงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้บัณฑิตทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชนช่วยดำเนินการทำแบบสำรวจให้ นั้น ในแบบ Google Form ได้มีการอธิบายอย่างละเอียดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยเรื่องนี้ และกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีความเต็มใจเข้าร่วมโดยทำแบบสำรวจได้ครบจำนวนที่กำหนดไว้

โดยเหตุผลที่เก็บรวบรวมกระจายจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ด้วยเป็นพื้นที่ที่เป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรม เป็นพื้นที่ที่มีการติดต่อไปมาหาสู่กันได้โดยสะดวก และเป็นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนล่างที่เป็นที่ตั้งขององค์การภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลผลความหมายระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยใช้การคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยจากเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยกำหนดค่าช่วงคะแนน ดังนี้ (Makkongkka & Kaewjomnong, 2022, pp.55)

- คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
- คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
- คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอเพื่อตอบตามวัตถุประสงค์ตามลำดับ ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ผลวิเคราะห์ในภาพรวมดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ในภาพรวม

คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.18	0.50	มาก
2. ด้านความรู้	4.18	0.49	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.27	0.49	มากที่สุด
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.29	0.49	มากที่สุด
5. ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	4.25	0.48	มากที่สุด
6. ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี	4.21	0.50	มากที่สุด
ภาพรวม	4.23	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาในระดับมากที่สุดลำดับแรกด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.48$) ตามมาด้วยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{x} = 4.27$, $SD = 0.49$) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.50$) และด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.21$, $SD = 0.50$) ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์โดยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยทั้ง 2 ด้านมีค่าของคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ ($\bar{x} = 4.18$, $SD = 0.50$, 0.49)

2. การพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์และสร้างสมการพยากรณ์ต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร ผลวิจัยดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร

คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์	B	SE _b	β	T	Sig.
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม (X1)	-.100	.048	-.104	-2.097*	.037
2. ด้านความรู้ (X2)	.120	.051	.126	2.345*	.020
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X3)	.086	.052	.091	1.660	.098
4. ด้านความรับผิดชอบ (X4)	.049	.054	.050	.919	.359
5. ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข (X5)	.317	.052	.335	6.087**	.000
6. ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี (X6)	.117	.051	.115	2.277*	.023
R = .494 R ² = 0.244 SE _{est} = 0.457 R ² Change = 0.244					
R ² Adj = 0.232 F = 20.278 a = 1.861					

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษามีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาทั้ง 6 ตัว (X1 -

X6) ร่วมกันส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .494 ซึ่งปัจจัยทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ได้ร้อยละ 24.4 ($R^2 = 0.244$) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ร้อยละ 45.70 ($SE_{est} = 0.457$) แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข (X5) และส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านความรู้ (X2) ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี (X6) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (X1) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์มีอำนาจพยากรณ์พร้อมทำการทดสอบค่าอำนาจการพยากรณ์ (R^2) ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และสร้างสมการพยากรณ์ รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษามีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร

ตัวแปร	B	SE _b	B	T	Sig.
1) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข (X5)	0.327	0.047	0.346	7.005**	0.000
2) ด้านความรู้ (X2)	0.140	0.046	0.147	3.030**	0.003
3) ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี (X6)	0.124	0.051	0.122	2.436*	0.015
R = .477 $R^2 = .227$ $SE_{est} = .459$ R^2 change = .012					
$R^2_{Adj} .221$ F = 5.932 a = 1.858					

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 3 ประสิทธิภาพตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .477 มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 15.7 ($R^2 = 0.23$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ร้อยละ 45.97 ($SE_{est} = .459$) และมีค่าอำนาจพยากรณ์ในภาพรวมร้อยละ 22.10 ($R^2_{Adj} = .221$) แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์มีอำนาจพยากรณ์ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข (X5) และด้านความรู้ (X2) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี (X6) โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิตในองค์กร ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.858 + 0.327 (X5) + 0.140 (X2) + 0.124 (X6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.346 (X5) + 0.147 (X2) + 0.122 (X6)$$

การอภิปรายผล

จากผลวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) จากผลวิจัยระดับคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ในภาพรวมพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์คุณลักษณะบัณฑิตในระดับมากที่สุดด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ทั้งนี้ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจระดับมากคือด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านความรู้เท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phurmkokrux (2016) ที่พบว่าผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจคุณลักษณะบัณฑิตโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Laoketkarn (2016) ที่พบว่า สถานประกอบการพึงประสงค์บัณฑิตในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ โดยมีความคาดหวังมากที่สุด คือ ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongwichit (2017) ที่ผลวิจัยพบว่าผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์คุณลักษณะบัณฑิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ และความรู้ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sirinet, Chantawara, Sritharet & Yungprayoon (2020) ที่พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทางด้านงานโรงแรมโดยพึงประสงค์ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในลำดับแรกรองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ และทักษะทางปัญญา ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sa-Nga-Min (2022) ที่พบว่าผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จึงมุ่งจัดการเรียนการสอนให้มีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และเน้นทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถประยุกต์ในการทำงาน ฝึกให้เป็นคนมีเหตุมีผล และสามารถสื่อสารกับคนในองค์กรและในสังคมได้เป็นอย่างดี

จากความสอดคล้องของข้อมูลที่มาจากงานวิจัยในแต่ละปีอย่างต่อเนื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในปัจจุบันผู้ใช้บัณฑิตในองค์การภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังคงให้ความสนใจบัณฑิตหรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษาด้านบริหารธุรกิจที่มีคุณลักษณะเป็นไปตามที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษากำหนด ด้วยทุกสถาบันการศึกษาได้ดำเนินการผลิตบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) ทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยดำเนินการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) อย่างน้อยมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Morals) ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Communication and Information Technology Skills) ดังนั้น จึงอาจพบว่าองค์การภาคธุรกิจประเภทต่าง ๆ อาจให้ความสนใจและต้องการใช้บัณฑิตที่มีทักษะแตกต่างกันไปบ้าง โดยจากตัวอย่างงานวิจัยจะเห็นได้ว่าการบริหารธุรกิจโรงแรมมีความต้องการบัณฑิตที่มีทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นลำดับแรกและตามมาด้วยทักษะด้านความสัมพันธ์ ซึ่งมีความต่างไปจากการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) ที่มีความต้องการบัณฑิตที่มีทักษะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นลำดับแรกตามมาด้วยทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และความรู้ ตามลำดับ

ทั้งนี้ อาจสังเกตเห็นว่าในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (Covid-19) ยังไม่มีงานวิจัยใหม่ ๆ ที่มีการสำรวจทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชนที่มีจำนวนมากเพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในองค์การแต่ละประเภทได้ ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้ได้ทำการสำรวจในช่วงการแพร่ระบาดของ Covid-19 และเป็นช่วงต้น ๆ ของการหยุดแพร่ระบาด จึงเป็นช่วงของการฟื้นฟูกิจการขององค์การภาคธุรกิจ จึงเห็นได้ชัดว่า แม้ผู้ใช้บัณฑิตได้ผ่านสถานการณ์ที่ยุ่ยากและมีผลกระทบต่อกิจการมาแล้ว แต่กิจการส่วนใหญ่ในภาพรวมก็ยังคงมีความต้องการบัณฑิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่มีทักษะต่าง ๆ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) สถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญและรับรู้ในเรื่องนี้

โดยระหว่างศึกษาต้องให้ความสำคัญไปที่การพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะของความเป็นมหาบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิต
ในองค์การภาคเอกชนแต่ละประเภทรวมถึงตลาดแรงงานต้องการ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบและความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคล เป็นลำดับแรก อีกทั้ง ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ
เทคโนโลยี ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ทักษะด้านความรู้ และทักษะทางปัญญาอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถนำไป
ประยุกต์ในการทำงานในองค์การแต่ละประเภทได้ ส่วนคุณลักษณะอื่น ที่มีความเกี่ยวข้องกับคนและสังคม (Soft
Skills) ก็ยังคงต้องทำการพัฒนาต่อไปเช่นเดียวกัน การที่บุคคลได้ทำการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องย่อมส่งผลต่อความ
เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมถึงการก้าวสู่การเป็นหัวหน้างานผู้บริหารระดับต้นและการยอมรับในสถาน
ประกอบการ

2) จากผลวิจัยที่พบว่าตัวแปรพยากรณ์มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิต ได้แก่
ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านความรู้ และด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ
Thongprayoon (2015) ที่พบว่าตัวแปรคุณลักษณะบัณฑิตไทยที่พึงประสงค์ในบริบทอาเซียนต้องมีการใช้
ภาษาอังกฤษ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะทางตัวเลข และมีทักษะด้านไอที

จากความสอดคล้องดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าการผลิตบัณฑิตให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิต
หลังการสิ้นสุดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อโคโรนาไวรัส 2019 (Covid-19) สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ควรให้ความสำคัญต่อตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ ด้วยเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความ
เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่ศึกษาและสำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ได้แก่ ด้าน
ภาษาอังกฤษ มนุษย์สัมพันธ์ ทักษะทางตัวเลข และด้านไอที อาจเป็นเพราะในระหว่างที่องค์การจำนวนมากต้องฟื้นฟู
กิจการจึงมีความต้องการบัณฑิตหรือผู้ที่เข้าร่วมทำงานในองค์กรที่ต้องใช้ทักษะเหล่านี้ในการปฏิบัติงานในองค์กร
บัณฑิตจึงต้องมีความกล้าแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้มองเห็นและ
สัมผัสได้ว่าเป็นทักษะหรือพฤติกรรมของความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการทำงานให้กับองค์กร นอกจากนี้
สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาผู้เรียนไปในแนวทางที่ผู้ใช้บัณฑิตต้องการให้มากที่สุดทั้งทักษะภาษาอังกฤษ
มนุษยสัมพันธ์ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน ด้วยปัจจุบันองค์การทั้งภาครัฐ
และเอกชนมีการแข่งขันกันมาก การพัฒนาบุคลากรในองค์การเพื่อให้แสดงออกด้วยความเป็นผู้นำในปัจจุบันจึงต้อง
แสดงออกด้วยทักษะในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ทักษะการวิเคราะห์
เชิงตัวเลข และทักษะการติดต่อสื่อสารโดยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและดิจิทัลในการปฏิบัติงานภายใน
องค์กร การนำตัวแปรพยากรณ์ที่ได้จากงานวิจัยย่อมเป็นส่วนหนึ่งของการไปสู่การพัฒนาองค์การอย่างมี
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล รวมถึงเป็นการนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จได้ตามทิศทางที่องค์การกำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ประโยชน์และใช้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิเคราะห์ข้อมูลไปใช้ประโยชน์

1. จากผลวิจัยที่พบว่าระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์ในภาพรวม ได้แก่
ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ผู้วิจัยเสนอแนะให้นำข้อมูล
ไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตร
บริหารธุรกิจได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
ของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตได้ตรงกับที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์
2. จากผลวิจัยที่พบว่าตัวแปรพยากรณ์คุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้ใช้บัณฑิตพึงประสงค์
มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิต ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านความรู้และด้านการ

ติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยี ผู้วิจัยเสนอแนะให้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการบริหารและพัฒนาองค์กรโดยให้มีการจัดทำโปรแกรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรและจัดฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้านดังกล่าวข้างต้นเป็นลำดับแรก ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคคลเมื่อต้องปฏิบัติงานในองค์กรสมัยใหม่ได้เป็นผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. จากผลวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยแนะนำให้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อการพัฒนาองค์กร หรือทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลการใช้ความรู้ที่มีต่อความสำเร็จในการจัดการการเปลี่ยนแปลงในองค์กร หรือทำวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลจริยธรรมที่มีต่อความสำเร็จในการพัฒนาองค์กร สู่องค์กรที่มีผลการปฏิบัติงานสูง

2. จากผลวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านความรู้ และด้านการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบัณฑิต ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลคุณลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและด้านความรู้ที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่การมีผลการปฏิบัติงานสูงในองค์กร หรือทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิผลในองค์กร

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่สนับสนุนทุนวิจัยในปีการศึกษา 2564 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดส่งแบบสอบถามออนไลน์เพื่อทำสำรวจข้อมูลขอบคุณบุคลากรทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชนที่ให้ความร่วมมือเสียสละเวลาว่างหลังเลิกงานเพื่อทำแบบสำรวจและร่วมพูดคุยกับทีมวิจัย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสียสละเวลาในการให้แนวคิด ให้คำปรึกษาและเสนอแนะตลอดเวลาที่ผู้วิจัยเข้าพบเพื่อขอคำแนะนำ ทุกท่านมีส่วนทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

References

- Bass & Avolio. (1994). *Improving Organization Effectiveness Through Transformational Leadership*. Thousand Oaks: Sage.
- Burns, N. & Grove, S.K. (1997). *The Practice of Nursing Research: Conduct, Critique & Utilization*. (3rd ed.). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Chongvisal, R. (2013). *Theories, Research, and Approaches to Development*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Christensen, B. L., Johnson, B. R. & Turner, A. L. (2015). *Research Methods, Design, and Analysis*. (12th ed.). England: PEARSON.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Creswell, W. J. & Baez, C. J. (2021). *30 Essential Skills for the Qualitative Researcher*. (2nd ed.). U.S.A.: SAGE Publications.
- Dhabdhimsri, V., Kemkhan, P., Vanich, W. & Huengwattanakul, P. (2019). The Desired Characteristics of Graduate for Thailand Qualifications Framework and Identities of Graduates in Bachelor of Nursing Science Program from Boromaraionani College of Nursing, Bangkok as Perceived by their Supervisors. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok*, 35(1), 252-263.

- Kaewjomnong, A. (2016). *The Principles of Management*. (6th ed.). Songkhla: Numsin Advertizing. (in Thai)
- Kaewjomnong, A. (2022). Measurement Concept, Measurement Error and Quality Inspection of Research Instruments for Conducting Quantitative Research in Economics and Business Administration. *Economics and Business Administration Journal Thaksin University*. 14(4), 203-226. (in Thai)
- Kaewjomnong, A. (2023). The Influence of Entrepreneurial Competencies on Innovativeness Development of Small and Medium Enterprises in to Support Thailand 4.0. *Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC)*, 21(1), 1-21. (in Thai)
- Makkongka, W. & Kaewjomnong, A. (2022). *Skills of Educational Personnel to Influencing Modern Leadership using Information Technology for Performing Duties in an Educational Institutions in the Southern of Thailand*. Research Report, Faculty of Economics and Business Administration, Songkhla: Thaksin University. (in Thai)
- Office of the Higher Education Commission. (2014). *Manual for the Internal Quality Assurance for Higher Education Institutions 2014: Office of the Higher Education Commission (OHEC)*. Bangkok: Office of the Higher Education Commission Ministry of Education. (in Thai)
- Phurmkokrux, S. (2016). Desired Characteristics of Graduates from Faculty of Nursing, Chiang Mai University as Perceived by their Supervisors/Employers. *Nursing Journal*, 43(Supplement), 151-161. (in Thai)
- Pinpaet, W. & Piatanom, P. (2022). Transformational Leadership of Administrators in School under the Sribhurabha sub Area in the Secondary Educational Service Area Office7. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 14(1), 55-64.
- Ritcharoon, P. (2008). *Research Methodology in Social Sciences*. (4thed). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Runcharoen, T. (2010). *Peofessionalism in Educational Management and Administration in the Educational Reform Era*. Bangkok: Khawfang. (in Thai)
- Sa-Nga-Min, W., (2022). Desirable Characteristics of Graduates of the Master of Business Administration Program in Business Administration in Faculty of Management Science at Phetchaburi Rajabhat University according to the Perspectives of Graduate Users, Instructors, and Students. *Academic Journal of Phetchaburi Rajabhat University*, 12(1), 85 – 93.
- Samati, A. (2021). *Public Administration Research Methology*. (2nded). Songkhla: Tem Printing. (in Thai)
- Sirinet, B., Chantawara, R., Sritharet, P., & Yungprayoon, S., (2020). DesiredAttribute of Graduates inthe Hotel. *Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 11(1), 288-303.
- Srisatidnarakun. B. (2007). *The Methodology in Nursing Research*. (4thed). Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)

- Srisatidnarakun, B. (2020). *Effect Size, Power Analysis, Optimal Sample Size Calculations Using G* POWER Software*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Srisuk, K. (2009). *Methodology*. (3rded). Chiang Mai: Krongchang Printing. (in Thai)
- Suwankeeree, P., Rodkhwan, L. & Pumpaka, A. (2021). Leadership of School Administrator According to Viewpoint of Teachers under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 13(3), 56-67. (in Thai)
- Thongprayoon, C. (2015). The Desired Characteristics of Thai Graduates in ASEAN Context. *Jodil.stou.ac.th*, 3(1), 125-144. (in Thai)
- Wadeechareun, W., Leardnaisatt, R. & Teekasap, S. (2017). *Research Methodology from Concept to Theory into Practice*. Bangkok: Se-Education. (in Thai)
- Wongwichit, N. (2017). Desirable Characteristics of Graduates from the Bachelor of Business Administration Program in Retail Business Management as Perceived by Business Enterprises in Mueang District, Kalasin Province. *Panyapiwat Journal*, 9(3), 120-131. (in Thai)

ผู้เขียน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิวัช แก้วจำนงค์

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
E-mail: anthonythai8@hotmail.com

นางศิริจันทร์ ภัคดี

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
E-mail: Sirichan@tsu.ac.th

